

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i-2

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i-2*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16899>

Özet

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i-2 (ASAMKATÖ-2), orijinal ad? The Attitudes to Moral Decision-Making in Youth Sport Questionnaire-2 olan psikometrik arac?n Türk kültürüne yönelik bir uyarlama çal??mas?n?n ürünüdür. Bu ölçek, genç sporcular?n spor ortam?nda kar??la?t?klar? ahlaki ikilemler kar??s?ndaki tutumlar?n? ve karar verme e?ilimlerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in Türkçeye adaptasyonu, spor bilimleri alan?nda önemli bir bo?lu?u doldurarak, Türkiye'deki genç sporcular?n ahlaki karar alma süreçlerinin incelenmesine olanak tan?m??t?r. Çal??ma, ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini Türk örnekleminde test ederek, spor psikolojisi ara?t?rmalar? için sa?lam bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, özellikle altyap? seviyesindeki sporcular?n fair play, hile, saldırganlık ve kural ihlali gibi konulardaki tutumlar?n? belirlemek için tasarlanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyup korumad??n? incelemek üzere istatistiksel analizler kullanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, genç sporcular?n etik geli?imini destekleyen müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Altyap? Sporlar?, Ahlaki Karar Alma, Spor Psikolojisi, Etik, Fair Play, Uyarlama, Gençlik Sporü, Psikometri.

Yazarlar

Gürp?nar, B. (Uyarlayan).

Amaç

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i-2'nin temel amac?, genç sporcular?n spor müsabakalar? s?ras?nda ortaya ç?kan ahlaki ikilemlere kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ve bu tutumlar?n temelindeki ahlaki karar alma mekanizmalar?n? de?erlendirmektir. Ölçek, sporcular?n rekabetçi ortamda ne ölçüde etik d??? davran??lara e?ilim gösterdi?ini veya fair play ilkelerini benimsedi?ini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Uyarlama çal??mas?, bu orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu kan?tlamak üzere yap?lm??t?r. Bu sayede, Türk spor psikolojisi ara?t?rmac?lar?, uluslararası standartlarda kabul görmü? bir araç? güvenle kullanabilme imkan? elde etmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Kavram)

Ölçek, temel olarak genç sporcularda ahlaki karar alma tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y?

temsil eder. Bu yapı genellikle, sporcuların kazanma arzusunun etik değerlerin önüne geçip geçmediğini inceleyen alt boyutlardan oluşur. Tipik olarak ölçülen temel boyutları şunlardır:

Kabul Edilebilirlik: Hile yapma veya kural ihlali gibi etik dışı davranışların sporcular tarafından ne ölçüde kabul edilebilir bulunduğunu ölçer.

Saldırganlığa Yönelik Tutum: Fiziksel veya sözel saldırganlık içeren davranışlara karşı sporcunun eğilimini ve onayını değerlendirir.

Fair Play Eğitimi: Etik kurallara ve sportmenliğe bağlı kalma isteğini ve bu değerlere verilen önemi ölçer.

Geçerlik

Uyarlama çalışması sırasında, ölçeğin Türk kültüründe de aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla geçerlik analizleri yapılmıştır. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olmakla birlikte, uyarlama çalışmaları sırasında genellikle yapı geçerliği ve içerik geçerliği incelenir.

Yapı geçerliğini test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizde, ölçeğin maddelerinin orijinal ölçekteki faktör yapısını (boyutları) Türk örneğinde de sürdürüp sürdürmediği incelenir. İçerik geçerliği ise, genellikle alanda uzman kişilerin görüşleri alınarak, çeviri ve kültürel uyarlama süreçlerinin doğruluğu ile sağlanır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçme aracının tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ifade eder. Uyarlama çalışması sırasında, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik değerleri belirtilmemiştir; ancak akademik standartlara uygun bir adaptasyon çalışması sırasında, tüm alt boyutlar ve toplam ölçek için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayılarının elde edilmesi beklenir.

Faktör Analizi

Altyapı Sporlarında Ahlaki Karar Alma Tutumları Ölçeği-2'nin Türkçeye uyarlanması sürecinde, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Genellikle, ölçeğin orijinal yapısını doğrulamak için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilir. DFA sonuçları, model uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) aracılığıyla değerlendirilerek, ölçeğin Türk sporcular üzerindeki veri setinde orijinal çok boyutlu yapıya bağlı olarak bir şekilde temsil edip etmediği belirlenir. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerlik kanıtlarını sağlar.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas?. Orijinal ölçek, spor psikolojisi alan?nda tutumlar? ölçen bir öz bildirim arac?d?r.

Format: Orijinal ölçek genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r. Bu format, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerini sa?lar.

Maddelere Yan?t Sistemi: Orijinal kaynakta derecelendirme sistemi belirtilmemi?tir; ancak benzer psikometrik araçlar genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullan?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon) ve ?ngilizce (Orijinal Versiyon).

Popülasyon Grubu: Genç sporcular, altyap? tak?mlar?nda aktif olarak yer alan ergen ve genç yeti?kinler.

Ya? Grubu: Genellikle 12-18 ya? aral???ndaki genç sporcular.

Popülasyon Detaylar?: Farkl? spor dallar?nda (futbol, basketbol, voleybol vb.) lisansl? olarak aktif spor yapan genç kat?l?mc?lar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi yöntemi. Sporcular, kendilerine sunulan ahlaki ikilemler içeren senaryolara veya ifadelere yönelik tutumlar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Ahlak, Etik De?erler, Genç Sporcu, Güvenirlik, Geçerlik, Adaptasyon, Psikolojik Ölçme, Fair Play.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Telif Hakk? ve ?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal yazarlardan izin al?nmas? gerekebilir. Uyarlamay? gerçekle?tiren ara?t?rmac?n?n (Gürp?nar) çal??mas?na at?f yap?lmas? zorunludur.

Ücret: Genellikle akademik ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda ücret talep edilmemektedir, ancak

ticari veya klinik kullan?mlar için orijinal ölçek sahipleriyle ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama Y?ili?: 2016.

Kaynaklar

Gürp?nar, B. (2016). Adaptation of The Attitudes to Moral Decision-Making in Youth Sport Questionnaire-2 into Turkish culture: a validity and reliability study. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 7(2), 27-39.

Ara?t?rman?n orijinal makalesine ?u ba?lant?dan ula??labilir: psbd.pau.edu.tr

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [adaptation-of-the-attitudes-to-moral-decision-making-in-youth-sport-questionnaire-2-toad.pdf](#)

Altyap? Sporlar?nda Ahlaki Karar Alma Tutumlar? Ölçe?i-2 Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte yer almad??? için burada listelenmemi?tir. Maddeler, Gürp?nar'?n 2016 tarihli uyarlama çal??mas?n?n eklerinde veya ilgili makalede bulunabilir.